

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

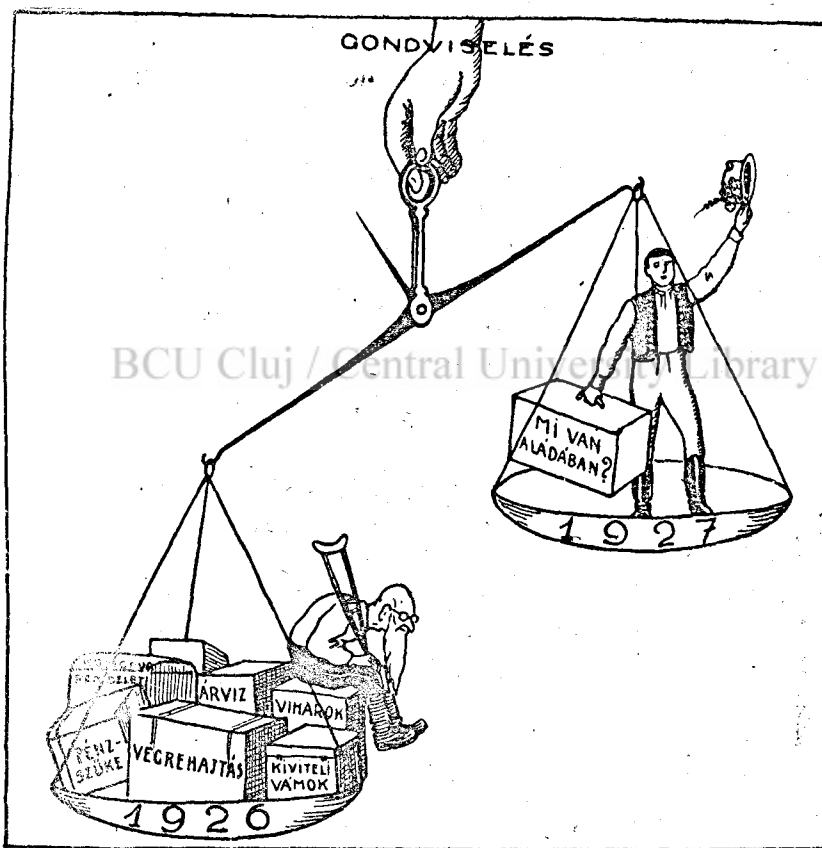
sz. évre	-----	160 L.
évre	-----	90 L.
es szám ára	-----	4 L.
milyen külföldre az évi előfizetés 250 L.		

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám
Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplárunkat és külön falinaptárunkat is.

A Gondviselés kezében!

A Gondviselés mérlegén egy év tűnik el és új év kán a lét határára.

1926 mint öreg, rokkant kalmár merül alá a mérlegnek. Ládáiban a kellelten áruk tömege, amikkel Erdély két tizenkét hónapon át traktálta!

Egyikben a végrehajtások keserű labdacsai, másikkban a pénzsűke, a többiekben kiviteli vámok, viharok, kongruarendelelet és egyéb gyászok rakományok: ezektől a Gondviselőnek tenger búja, baja!

Maga a kalmár is megöszült és mankóra került a mérleg kellelésében, talán maga is szívesen merül alá a mérleg szinpadáról.

Eredj, eredj 1926, nem sirunk utánnad!

Híszzen itt van fiatalon, büszkén, jókedvűen az új esztendő: 1927.

Vajjon mit hoz ládájában? Kalaplengetve köszönt ránk: jó hírrel jön-e, kedves ajándékokat hoz-e nekünk? Gazda, iparos, tisztviselő, bankár, kereskedő boldogabb lesz-e uralkodása alatt, mint volt az elmúlt esztendőben?

Vagy ő is keserves küzdelmeket, kudarcokat, békétlenséget hoz számunkra az idők tengeréből!

A láda eltakarja még titokzatos tartalmát: reméljük, hogy örvendetes dolgok is rejtőznek benne. Reméljük, hogy az idő mérlege ezúttal az igazság mérlege is lesz számunkra és a titokzatos ládából egyéni munkánkra, kibebbségl sorsunkra egyformán áldás fog áradni. Ebben a hitben áldjuk a Gondviselés kezét, amely az elmuló évek helyén újakat derít ránk!

A magyar öntudat.

Írta: Dr. Inczédt-Joksmann Ödön, az Országos Magyar Párt ügyvezető alelnöke.

Az erdélyi reformátusok egykori nagy szónokának, Ravasz Lászlónak egy beszédében olvastam, hogy a régi egyiptomiaknál a fejedelem minden évben egyszer megnézte az elfátyolozott istenképet és minden gondolat, melyet népe javára megvalósított, minden tanács, amely az ország javát előbbre vitte, minden harc, melynek győzelem volt a vége: annak a szent látásnak az eredménye, *annak a szent látásnak az áldása volt!*

Egy ilyen lefátyolozott egyiptomi istenképnek képzelem el a magyar nemzeti kisebbség és abban minden magyar ember sorsát és eszméjét azzal a különbséggel, hogy ezt az istenképet nem egy évben egyszer, de szüntelen meg kell néznie, hogy annak meglátásától és annak átérzésétől gondolatot, tanácsot, a győzelmes harcokhoz fegyvert szerezzen, melyek segítségével nemzeti életét előbbre viheti!

A mi nemzeti kisebbségi sorsunkat nem irányíthatja sem a külső kényszer, sem a véletlen, vagy épen a végzet, hanem egyedül az öntudatos, együttes akarás, amihez hivatás és feladat kell, melyet önmagunk valószínű meg.

Mindnyájunk akarata egy: hogy e nemzeti életfeladatunkat megvalósítsuk, s az a szabadság, hogy nyelvünknek, iskoláinknak, egyházunknak, kultúránknak, fajunknak élhessünk, szóval mint román állampolgárok magyarok maradhassunk! Az ehhez való szabadság azonban még nem elég. A szabadság csak azt jelentené, hogy

nincs akadály a belső fejlődésnek.

„A szabadság csak egy biborpalást, melyhez még egy fejedelem kell!”

Ez a fejedelem pedig az erkölcsi érték, mely ha nincs: szabadsággal nem érünk semmit. Ma tehát minden magyar embernek arra kell törekednie, hogy erkölcsi értéke legyen. Ma minden magyar embert, legyen az földműves, vagy kereskedő, iparos, vagy mágnás, munkás, vagy tisztviselő: büszkévé és öntudatosná kell, hogy tegyen az az érzés, hogy ő a magyar nemzeti kisebbség összességében valaki, éreznie kell egyéni súlyát, erkölcsi értékre kell szert tennie mindenkinek élete és cselekedetei által.

A mi „lefátyolozott isten-

képlünk“ az a nemzeti eszmény, *hogy a magyar magyar legyen!*

Erkölcsei értékünkhez és súlyunkhoz az első lépés, hogy ápoljuk és fejlesszük *gyermekben és felnőtten egyaránt a nemzeti öntudatot.*

Ennek követésében egy lelkes egységbe kell olvadnunk!

Éreznie és tudnia kell minden magyar embernek, hogy az állam polgárságával nem összeférhetetlen a nemzeti öntudat és annak nyílt megvallása.

Joga van minden idevaló magyarnak magát *magyar nemzetiségű* román állampolgárnak nevezni.

A magyar nemzeti kisebbségi védelem életrevalóságának tehát végeredményében nem csupán az Országos Magyar Párt politikai tevékenységéből, hanem egy ilyen öntudatos *magyar társadalomból* kell kifejlődni!

Magyarok a parlamenti fronton.

A magyar párt parlamenti csoportja, a magyarságnak választott képviselői és szenátorai, végre megkezdhetik a nagy nyilvánosság előtti munkájukat is. A választások pünkösd ünnepén voltak, a parlament tulajdonképpen munkájának a megindulására csak most, karácsony táján került a sor. Hogy ez ilyen lassan megy, *arról a kisebbségek nem tehetnek.* Ez a nagy időköz azonban a magyar párt parlamenti csoportjának alkalmat adott arra, hogy a számunkra még nem eléggé kiismert bukaresti politikai viszonyok között tájékozódást szerezzen. Hiába, egészen más világ ez ott, mint amilyen parlamenti rendszerhez mi szokva voltunk. A tárgyalási mód franciás, a román többség hangulatossága elütő a miénktől, a nyílt tárgyalás

mögötti kulisszák sokféle befolyás, mozgó erőt pedig mind ismernie kell annak, aki sikert akar elérni. A magyar párt pedig csak most jutott a nyolc esztendőse kisebbségi élet kezdete óta ahhoz, hogy mégis jelentősebb számú csoporttal vonulhatott be a parlamentbe. És ahogyan a munkát kezdette, kétségtelenül biztató reménységekre jogosít fel.

Az első szó, amivel törvényjavaslatot kezdték tárgyalni, *az adóról* hangzott el. Itt volt a magyarság képviselőinek mondanivalójuk, hiszen tudjuk, hogy mennyire sujt valamennyiünket, főképpen a kisebbségeket az adó, vagy más néven nevezett, de reánk rótt egyéb közteher. Mit csinált a parlament, amíg idáig tartott? A választásokkal a kormány megvetette a lábát a hatalom telején

Török Ferenc

szi gyártó Cluj—Kolozsvár,

Str. Macelarilor (v. Mészáros-u. a vágóhid mellett) 5.

Igás és kocsiló szerszámok nagyraktára. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Saját készítményű piros korbácsok. Viszontelárusítóknak árengedmény.

és berendezkedett. A nyár elején összehívták az új parlamentet, amely a megalakulás formásaival töltött el heteket, igazolta a megválasztott tagokat s az igazolások vitái során visszautasította egy magyar képviselőnek a mandátumát. A megnyitó irón beszédre készült választ, a feliratot vitatták meg, ami azért vesz sok időt igénybe, mert ebben a vitában szokták elmondani a pártok az állásfoglalásaikat, esetleg a terveiket.

A Magyar Párt hitvallása.

Feszült érdeklődéssel várták a román pártok a Magyar Párt állásfoglalását és parlamenti programját, amit mindenképp előtt Bethien György gróf, a pártnak és a parlamenti csoportnak elnöke szögezte le a kamarában. Beszéde emlékeztet arra, hogy legyen, hiszen a legnagyobb sikerrel ragadta meg azt a hangot, amely minden párton megfelelő figyelmet és mondhatni, reményen felüli tiszteletet kellett a Magyar Párt parlamenti szereplése iránt. Azért reményeltünk, mert emlékszünk, hogy a román sajtó s a választásokért reánk beharagudott politikusok hónapokon át szították a gyűlöletet ellenünk. Akkor még a megtámadott magyar mandátumokat kellett úgy a kamarában, mint a szenátusban védelmezni. Aztán jött a nyári szünet tartott az ősz végéig. A téli ülések pedig ismét a megnyitási formásaival s felirati vitával kezdődött. Tartott ez majdnem pontosan arácsonyig. Akkor jött végre a törvényjavaslatok napirendre fűzésének ideje.

Fölvonulnak a magyar jogok harcosai.

Ebben a felirati vitában ismét felvonták a pártok a maguk állásfoglalásaival. S nem maradt ki a Magyar Párt sem. Amit az elnök szerencsésen kezdett meg a nyáron, azt tovább építette most a Willer József kamarai beszéde. A magyar parlamenti csoport, amint ezt láthónak el kell képzelnünk, igen kis szl-

getre szorul a maga együttesében a nagy román pártok között. És a nagy román pártok ennek előtte egymással versenyeztek abban, hogy melyik az erősebb ellensége a kisebbségeknek. Azt gondolták, hogy *aki a legjobban gyűlöli a magyarokat, az mutatja a legjobb hazafiság látogatást*, az a legnépszerűbb a román választótömegek előtt. Nekünk azonban a román többségnél kell eredményeket elérnünk, mert nélkülük, vagy ellenük a parlamentben minden kísérletezés hiábavaló, a parlamenten kívüli munkára csak akkor kerülhet sor, ha a parlamenti csoport már minden kísérletet megtett a bizalom felkeltése érdekében. A bizalom felkeltésének célját meglepő sikerrel szolgálta a Willer József beszéde, amely rokonszenvet igyekezett ébreszteni, hogy rámutasson a magyar kisebbségnek nemcsak fájó sebeire, de romániai helyzetének jövőjére. A hatás olyan volt, hogy az egész kamara román pártjainak helyeslése között jelentette ki *Jorga Miklós: a magyaroknak történelmi jogaik vannak ezen a földön s a románok önmaguk ellen vétkeznek, ha e jogokat nem ismerik el.*

Közben a szenátusban Sándor József szögezte le a felirati vitában a magyar párt álláspontját s itt került szónyegre a veszedelmes kongrua rendelet is, amivel Goldis kultuszminiszter a falvak nagy részének papjaitól igyekezett megvonni az államsegélyt. Az erdélyi görögkatholikusok vették fel a kongrua-rendelet ellen a harcot s a magyar párt részéről *Oyárfás Elemér* vett részt a rövid vitában, kimutatva, hogy a Goldis miniszter érvelése tarthatatlan. Azt mondta, hogy inkább fel kell emelni a görögkeleti papok kongruáját, semhogy a másfelekezetiüket elvegyék. S a görögkeleti főpapoknak is tetszését nyerte el a kérdésnek ilyen felállítása. Goldis miniszter mellől, akit az azelőtti napon ünnepeltek, elfordult a sze-

nátus hangulata. Meg kell még említeni, hogy *Molnár Kálmán* kanonok, udvarhelyi szenátor, a falvakon s főképpen egyik székely megyében pusztító *alkoholizmus ellen* emelt szót, a vasárnapi korcsmázás elleni rendeletek betartását kívánva. Ez az interpelláció sem maradt hatástalan, mert komoly hozzászólások hangzottak el az alkohol ellen védekezésről.

A pénzügyi bizottságban *Jósika János* báró szilágymegyei képviselő mutatta ki, hogy a gazdák jövedelme új adóterhet nem bír el, *mert a gazdasági termények árai nem emelkedtek, viszont a gazdák kiadásai megsaporodtak.* Ha az adóemelésről nem akarnak lemondani, akkor gondoskodni kell arról, hogy a gazdák sokkal nagyobb jövedelemhez jussanak, mert ahol nincs, onnan az állam sem tud elvenni s a megterhelt polgárság tönkremegy.

Amint a kamarában az adójavaslat szóba került, a Magyar Párt felszólalásra kijelölt képviselője már készen állott beszédével. *László Dezső* dr. csiki képviselő volt hivatva a földadó és házadó ellen szót emelni s a legelső felszólalók egyike volt. Pontos számadatokat adott elő arról, hogy a földjövedelem nem bír megújabb megterhelést, sőt a régt terhelése is túlságosan súlyos volt. Másnap az egész költségvetés általános vitája kezdődött s itt megint a legelső felszólalók egyike volt a Magyar Párt megbízottja: *Kotz János* dr. bihari képviselő. Nagy beszédében világított rá arra a helytelen politikára, amely nem tud más bevételi forrásokról gondoskodni, hanem minden terhet a kimerült adózó polgárokra hárít, ugyanakkor a megélhetés és jövedelemszerzés nehézségeit másoldalról is ezertéle visszasszássággal súlyosítja. Az ipari és kereskedelmi termést már annyira tönkretették, hogy ebből már igen kevés jövedelme van az államnak, a gazdák pedig a régi terheket is alig tudták elviselni, mert jövedel-

Biztosítsunk a kolozsvári „MINERVA” biztosító társaságnál!

müket nem érik el. Az államnak arról kell gondoskodnia, hogy polgárai minél nagyobb jövedelmet szerezzenek maguknak és akkor lesz biztos jövedelme az államnak is.

A szenátusban a párt megbízásából *Tornya Gyula* temesi szenátor szólalt fel az adó emelés ellen s általános helyesléssel találkozott annak a megállapításával, hogy a szegényebb pogányság s főképpen a kiscgazda tulságos megterhelése az ország számára súlyos helyzetet teremti. Kimutatta, hogy *Erdély sokkal nagyobb terheket visel, mint az Ókirályság* s Erdélyben is, a különböző megyék gazdái nem egyformán adóznak, *legsúlyosabb az adó a szegény Csikmegyében.*

A Magyar Párt valamennyi szónoka kiemelte, hogy a kisebbségek nem részesülnek az adókiivetésnél, de az élet más vonatkozásaiban sem, egyenlő elbánásban a többséghez tartozókkal. A kivetett adó pedig Erdélyben csak egy kis része annak a köztehernek, amit népünknek fizetnie kell. A községi taxák, pótdadók, állami iskolák fentartása, közmunkák rendszertelen szaporítása miatt a lehetetlenségig fokozódik az a zavar, amelyben kiszámíthatatlan voltaképpen, hogy az állami élet fenntartása mennyibe kerül az egyes adózó polgárnak. Minden magyar szónok a legkomolyabban figyelmeztetett arra is, hogy ez az adózási rendszer igazságtalanul jobban sújtja a szegényebb osztályt, a kiscgazdát, mint a gazdagabbakat.

Mindezek a felszólalások új fel-fogás megvilágítását vitték be a parlamentbe. Azt a figyelmeztetést, hogy az államnak a főfeladata a polgárok gazdasági jólétének az emelése kell hogy legyen, mert az állam jövője függ ettől. Azok a román pártok, amelyek azt hitték, hogy a magyar kisebbség képviselői csak a sérelmi hangon állandó támadások általános szólamaival fognak előállani, meglepődéssel látták, milyen komoly munkarésztételre vannak felkészülve. Ez a meglepetésük a magyarázata az eddig elhangzott beszédek sikerének. A siker abban áll, hogy vala-

mennyien komoly meggondolást, ahogy mondani szokták, tetszést és hatást értek el, a gyakorlati eredmények gyümölcsötvetéséhez azonban még további, szakadatlanul kitartó és odaadó munka szükséges. Amit eddig elvégeztek, az még csak a szerencsés alplerakás, utikijelölés munkája volt.

Természetes, hogy a nyílt gyűléseken elmondott beszédek a parlamenti csoport nagy munkájának csak egy kis részét mutatják be a nyilvánosság előtt. Itthon a nagyközönség annyit láthat már eddig ebből a munkából, hogy a körülmények rengeteg nehézségei között a vállalt feladatok teljesítésében a helyes uton indulhatunk meg. Erőt azonban csak úgy képviselnek a nagy román pártok harcai között, ha mögöttük bonthatatlan táborban áll itthon a magyarság politikai párt szervezete. (dr. i--n.)

KÜLFÖLD

Nem megy könnyen a német és francia megegyezés. A mint az utóbbi napok eseményeiből előre látható volt: a német kormány bukása bekövetkezett. A szociálisták beteresztették bizalmatlansági indítványukat s azt a birodalmi országgyűlés elfogadta. A kormány bukását főként azok a tárgyalások okozták, amelyek a franciákkal való megegyezés ügyében folytak.

Hindenburg elnök a kormány lemondását elfogadta, de egyuttal rögtön meg is bízta a kormányt az ügyek továbbvitelével. Mivel pedig a kormány épen most fontos külpolitikai munkát végez, különösen a leszerelés kérdésében, január végéig mindenestre helyén fog maradni. Remélik, hogy ebben az elég hosszú időközben sikerülni fog olyan pártkoalíciót megszervezni, amely biztosítani tudja a tartós kormányzást. Luther, az előbbi kancellár, dél-amerikai útjából hazaindult, hogy a válság megoldásában közreműködjen.

A helyzet várailan fordulata különben már okozott hátramaradást Németországnak. Az Olaszországgal előkészített barátsági szerződés megkötése hátrább tolódott.

A szerbiai helyzet. Uzunovics volt miniszterelnök egy hétnél tovább

fáradt, próbálkozott, de nem volt képes olyan pártkoalíciót megteremteni, amelynek meglegyen a szükséges többsége. Sándor király Davidovics demokrata vezér bízta meg a kormányalakítással, de ez a kísérlet nem járt eredménnyel, mert a demokrata pártnak nincs meg az a sulya és tekintélye, mint a radikálisnak. Ezért újra Uzunovics kapott most már korlátlan megbízást. Az ország általános hangulata különben a szerb-orosz barátság fel-élesztését és még szorosabbra fűzését kívánja most, hogy a nyugati szövetségben csalódott.

Albániában is kedvelten hangulatos van. Nem gondoltak arra, hogy az olaszokkal kötött szerződésük ilyen élénk felzudulást fog okozni az erős szerb szomszédjuknál. Ezért az albán kormány tudára adta a szerb, valamint a görög kormánynak, hogy velük is hajlandó az olaszokéval teljesen egyforma szerződést kötni.

A Gajda-ügy. Még élénk emlékezetben van a volt cseh vezérkari főnök, Gajda tábornok ügye, akít a nyáron hirtelen felmentettek állásától, világszerte nagy feltűnés mellett. Az ügy most befejezésre jutott azzal, hogy a fegyelmi bíróság lefokozásra ítélte Gajdát, azonban ma sem tudjuk, hogy tulajdonképpen mi volt bűne: kémkedés vagy pedig bolsevizmus. Tehát az ügy titokzatossága végig megmaradt.

Forradalom Litvániában. Nem tud megnyugodni ez a kis északeurópai állam sem, mely szintén Oroszország testéből alakult. Katonai vezetés alatt államcsínyt hajtottak végre benne, mely diktatúrának kezébe adta az uralmat. Az elűzött polgári kormány azonban nem nyugodott bele a változásba, hanem párhiveit egybegyűjtve, a hatalom visszaszerzésére törekedett. E törekvés nyilvánosságra került s a diktatura a maga védelmére ostromlapot rendelt el. Így könnyen meglehet, hogy polgárháború fog kitörni a kis államban.

Magyar-francia kereskedelmi szerződés. A tavaly kötött szerződés hatálya tudvalevőleg csak egy évre szólt. Meghosszabbításának elmunkálatai most készültek el s szerint a megint csak egy évre tervezett új szerződés az eddiginél kedvezőbb lesz Magyarországra.

A frank emelkedése. A nyáron nagy izgalmat s többszöri kormányválságot okozott a francia franknak addig példa nélküli esése. Megakult a nemzeti kormány, mely fő-

adatául a frank megszilárdítását tüzte ki. Kemény munkája eredménnyel is járt; a frank folyton emelkedett s ma már majdnem elérte régi színvonalát. És épen ez a baj. Mert a vagyonos idegenek, angolok, de főképp amerikaiak, akik a frank olcsósága miatt százezrével utaztak Franciaországba, most távol maradnak. Ezzel nagyon megapadt a fogyasztás — és megnőtt a munkanélküliség. Rövid idő alatt háromszázezer munkás maradt kenyér nélkül. Bizony, furcsa dolog a pénz, ha van is, ha nincs is, ha olcsó is, ha drága is!

Uj olasz hadihajók. Az albán kormány eladta az albán tengeri haderőt Olaszországnak. Bizonyára a sok izgalmat keltett olasz-albán szerződés folytán. Valószínű, hogy ennek fejében Olaszország magára vállalta az albán partok védelmét. Ez azonban újabb izgalmat fog okozni Szerbiában.

A magyar választások végső eredménye. Ez az eredmény a kormány teljes diadala. Megválasztottak 171 egységpárti-, 34 keresztény gazdasági párti és még 8 kisebb pártához tartozó kormánypártot támogató képviselőt. Így a kormány 213 mandátumot szerzett. Ellenzéki mandátum összesen 32. Ebből 14 szocialista, 9 demokrata. A többi 9 mandátum négy párt között oszlik meg. A képviselőház január végén ül össze.

Izgalom Németországban. A franciák által megszállott német területen fekvő Germannheim városában Rouzier (olv. Ruzié) francia hadnagy egy éjjel két német férfit lelőtt, akik bele is hatoltak a lővésbe. Most a francia hadbíróság felmentette a hadnagyot, de elhárította az áldozatok társaságában volt férfiakat. Egész Németországban nagy a felháborodás, mert a megejtett vizsgálat szerint a német férfiak semmi okot nem adtak a lövöldözésre. A német kormány elhatározta, hogy az ítélet miatt közbelép a francia kormánynál. Az elkeseredett hangulat folytán attól tartanak, hogy a locarnói munka eredménye kárba megy.

H I R E K

A legnagyobb kisebbségi nép. A németek belépését a Népszövetségben az teszi fontossá, hogy 40 millió német él a birodalom határain kívül. A birodalmi németek ma is nagyon érdeklődnek néptestvéreik iránt, a Népszövetség kötelékében bizonyosan mindent elfognak követni, hogy a kisebbségi sorban élők helyzetét megjavítsák.

Magyar hősök emléke Belgrádban. A Belgrád körüli harcokban elesett magyar hősök temetőjét Hóry András rendkívüli magyar követ és meghatalmazott miniszter kezdeményezésével és a belgrádi magyarok áldozatkészségével történt renoválása után ünnepélyesen beszentelték. Az ünnepélyen megjelentek belgrádi magyar, német és osztrák követség teljes személyzete és a magyar kolónia tagjai közül számosan.

Német összetartás. Az összes nemzetek közti a németek tanustottak a legtöbb figyelmet vérrokonaik iránt. A romániai németeknek is sikerült fajuk egységét, összetartását megteremteniök. Élénk bizonyosága ennek a következő eset. A múlt évben, 1925 ben Besszarábia területén nagyon rossz termés volt, az ottan lakó németek egy részét éhínség fenyegette. A németek központi szervezete úgy segített a bajon, hogy a nélkülöző besszarábiai családok kenyérkeresőit egy évre áttelepítette a gazdag bánáti sváb falukba. Az idén Besszarábiában is jó termés volt, a németek tehát mostan visszatérnek a Bánából elhagyott otthonukba. A nehéz időket nemcsak anyagilag élték át könnyebben vérrokonaik segítségével, hanem a gazdálkodás terén is sokat tanultak.

Január elsején tér át Magyarország a pengőszámításra. A magyar kormány már minden intézkedést megtett, hogy a pengőszámításra való áttérés 1927 január elsején minden akadály nélkül megtörténhessék. A kormány rendeletet adott ki mely szerint január elsejétől kezdve minden hatóság, állami hivatal, bank és közintézmény tartozik egész ügykezelésében a pengő értéket használni. A bankok december 27-én kapták meg a Nemzeti Banktól a pengőpénzjegyeket és az új váltópénzt és ettől kezdve a bankokhoz kerülő régi bankjegyek már nem kerülnek újra forgalomba. A bankok külön cserélő pénztárakat állítanak fel, hogy a bankjegyek be-

cserélése minél gyorsabban megtörténhessék. Ezzel ismét a kis számok korszakakövetkezik Magyarországon.

Uj nevet kap Konstantinápoly. Törökország fővárosa, Konstantinápoly, állítólag új nevet fog kapni. Mustafa Kemal basa tisztelősi jöttek arra a gondolatra, hogy a fővárost Törökország újjáalkotójáról „Mustafa Kemal“-nak fogják e'nevezni. Az ilyenszerű névcserére az újabb időben az oroszok szolgáltattak nevezetes példát, amikor Szentpétervárt Leninről Leninogradnak keresztelték. Az oroszok és törökök most szoros szövetségben állanak egymással, úgy látszik ilyen külsőségekben is követik egymást.

Két kigyótörténet. A kimeríthetetlen gazdagságu délvidéki országoknak irtozatos veszedelme a sok mérges kigyó. Mindent megpróbálnak kiirtásukra s a tőlük való védekezésre. De a kigyók nagy óvatossága s testük csodálatos hajlékonysága a védelmet nagyon megnehezíti. Ugy, hogy a legnagyobb gondal épített házakba is be tud csuszni a félelmes ellenség. Egy ilyen esetről tudósítanak az indiai angol újságok. Nagy társaság volt egy angol családnál. Vidám beszélgetés közben vacsoráztak, mikor a háziasszony halk hangon, de nagyon izgatottan csendre kéri a társaságot. Természetesen rögtön elhallgatott mindenki. Az asszony ekkor suitogva parancsot adott a cselédségnek, hogy hozzanak egy tálban meleg tejet s nagyon figyelve hozzá közel tegyék a padlóra. A parancsot teljesítették, alig néhány pillanat múlva egy hatalmas pápaszemes kigyó bujt ki a háziasszony széke alól, a tejhez csuszott és inni kezdte. Így rögtön agyon tudták verni. Azután az asszonyt hozták eszméletre, aki az izgalomtól elájult. Elmondta, hogy a kigyó farkával rácsavarodott a bokájára és erről vette észre — szerencséjére. Mert egy mozdulása halálát okozta volna. Nem lehet megmenteni, akit ez a kigyó megmar. A másik történet egészen ellenkező fajtájú. Ugyancsak Indiában egy négy éves kis leány szülei látták a házuk verandájáról, hogy gyermekük a kertben valami furcsa dologgal játszik. Lementek és megnézték és borzadva látták, hogy a kis leány egy pápaszemes kigyót simogat picit kezével. A szülők természetesen rögtön elzavarták a szü nyeteget, a gyermek nagy bánatára aki megsíratva szép játékát. Nem tudhatta szegényke, hogy a jó Isten tartotta meg az életét.

Kétszer termő gyümölcsfa. Az időjárás hirtelen és szokatlan változásai a növények fejlődésében is bizonyos zavart okoznak. Gyakran megesis, hogy esős időjárás alatt a folyton növekedésre készített fák a hosszú ősszel ismét virágzanak. Különösen bekövetkezik ez akkor, ha közben nyáron egy hirtelen száraz meleg időjárás is volt. A kertészek a disznóvénnyeknél a nyári ráöntésekkel mesterségesen el tudják érni azt, hogy egyes tavasszal virágzó növények ősszel ismét virágozzanak. Az ideit rendkívül meleg és hosszú ősz járult hozzá ahhoz, hogy a virág termést is fejlesszen és az be is érjen. Ennek példázására közöljük a szerkesztőségünkhöz érkezett alábbi kedves sorokat: „Mellékellen küldök mutatványképen 4 db kis almát, amely szőlőbe termett. Ezen termés a folyóévben már a második, november 29 én szedtük le, mintegy 70 darab társával. Az alma két fán termett, mindegyik fa idős, vén terébélyes, augusztus elején virágzott, midőn még az első termés rajt volt. Az első termés az egyik fajtáról öklömnyi nagy, míg a másodiké mint egy citrom. A termés a fáknak egy kis, kb. 1½–2 □ méter területen volt, a levelek most az őszben már lehullottak, csak ott volt levél, ahol a gyümölcs volt. Az érdekes látványt sokan megszemléltek, mindenki azt jósolta, hogy nem érik be, igaz ugyan, hogy nem valami beérett, de azért élvezhető. Küldöm a szerkesztőségnek tiszteletem jeléül a sok szép közleményekért.

A hősi halott, mint kísértet. Mulatságos történet esett meg Olasz-

ország egy kis falujában Ancona mellett. A késő éjszakánként hazatérő fiatal emberek már jó idő óta gyakran láttak valami emberformát, de még sem embert a sötétben feltűnedezni és el-elűnni. Természetesen kísértetnek tartották. A faluban annyit kezdtek beszélgetni a kísértetről, hogy a zsandárok elhatározták, hogy végére járnak a dolognak. Lesbe álltak egy ház mellett, melynél csaknem állandóan el szokott járni a kísértet. Megjelent az éjszaka is, de mikor észrevette a zsandárokat, futásnak eredt. A zsandárokat, hogy nem tudták volna elcsipni, ha bele nem esett volna egy mély árokba. Ahogy odaértek a zsandárok, egy női hang esdekelt segítségért az árok fenekéről. Elég csodálatos volt már az is, hogy a kísértetnek női hangja van, de még több ok volt a csodálkozásra, mikor az árokból kihuzott kísértetben egy férfira ismertek, pontosan Nararano Ragnira. Kitént, hogy Nararano Ragni valóban lakott egykor a községben, de már 8 éve meghalt. Ugyanis katona volt a nagy háboruban. 1918-ban szabadságra ment haza, ahonnan el is indult, hogy visszamenjen a frontra.

De oda soha sem érkezett meg. Ekkor a legpontosabb nyomozások után halottnak nyilvánították és özvegyének kiutalták a penziót. Most mégis előkerült, mint kísértet. Hogy a talányt megfejtsék, kihallgatták az özvegyet, de ez kereken kinyilatkoztatta, hogy nem ismeri az elfogottat, az nem férje. Csakhogy a házkutatás alkalmával két éppen olyan

ruhát találtak nála, aminőben a kísértetet elfogták. Így börtönbe kerültek mindkettő. Itt azután Ragni bevallotta, hogy ő bizony nem ment vissza a frontra, hanem megszökött és felesége rejtette el. Így élt titokzatosan 1918 óta, mint hősi halott a világ előtt, felesége pedig pontosan felszedte havonként a nyugdíjat, mint szomorú hadi özvegy. Remélhető, hogy az olasz bírák nem sujják kemény büntetéssel az egykori katonaszökevényt, sem a gyászoló özvegyet, hiszen elég bűnhődés volt rájuk a folytonos titkolózás, az az ügyesség pedig, mellyel annyi éven át titkukat meg tudták őrizni, határozottan enyhítő körülmény számukra.

Egy életmentő ünneplése. A derék hollandus nép egy egyszerű fiát: Dorus Rijkst ünnepléte nemrégiben. Az öreg halász nagy érdemeket is szerzett az ünneplésre. Összesen 511 ember életét mentette meg a viharos tengeren és 42 hajót szabadított ki a pusztító hullámok közül. A nyolcvan éves halászt több uralkodó fényes kitüntetésben részesítette.

SZÖVETKEZET

A nagyváradai hitelszövetkezet gyászja. Súlyos csapás érte a nagyváradai hitelszövetkezetet érdemes igazgatója: *Kelen Béla* elhunytával. Kelen Béla résztvevett a nagyváradai hitelszövetkezetnek megalakításában, több mint 30 éven keresztül volt a szövetkezet igazgatója, aki igazi szövetkezeti szellemről áthatva szülői szeretettel csüngött a szövetkezet jövőjén és lelkes munkájával a szövetkezetet úgy kifejlesztette, hogy a szövetkezet Nagyvárad közgazdasági életében is fontos tényező lett. Az ő munkássága igazi példaképe lehet, hogy mit lehet csinálni egy szövetkezetből, ha annak ügyeit szeretettel és lelkesedéssel vezetik. A nagyváradai hitelszövetkezet az ő agilis vezetése alatt egyike lett a legerősebb szövetkezeteknek, amely csaknem 600 ezer lei üzletrésztőkéjével és csaknem két millió betétjével fontos hivatást töltött be különösen a nagyváradai iparosság körében. Az elhunyt a Gazdasági és Hitelszövetkezetek szövetsége felügyelő bizott-

Nagyapáról unokára

száll a hire az általánosan bevált tökéletes háziszernek a

Diana sósorszesznek,

mely külsőleg, mint bedörzsölés és belsőleg cukorra csepegtetve használható, mint fájdalomcsillapító, felfrissítő és egészségóvó szer, csodálatos eredménnyel.

Használatt utasítás minden üvegnél.

Kapható
mindenütt!

Eredeti csak „DIANA” felirással.

ságának is tagja volt és szövetkezeti központ ügyeiben is hasonló lelkesedéssel működött. Elhunyt a szövetkezeti eszmének gyásza és vesztése és így méltó arra, hogy emlékéket kegyelettel megőrizzük és kívánjuk, hogy az ő szelleme és lelke tovább éljen a többi szövetkezeti vezetőkben!

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK.

Harangfelavató ünnepség Élesden. Lélekemelő ünnepség keretében zajlott le az élesdi ref. egyházközség harang-felavató ünnepsége dec. 5 én, amelyen nagyszámmal volt képviselve a helybeli és vidéki lakosságnak minden rétege felekezeti és nemzeti különbség nélkül. Az ünnepségen Biró Ferenc örvéni lelkész magas szárnyalású harangfelavató imádsága után a helybeli vegyes énekharos szép összhangzatos éneke emelte ég felé a lelkeket. Az ének végső akkordjainak elhangzása után Kassay Béla, a nagyszalontai egyházmegye esperese lépett a szószékre s tartotta meg szépen felépített ünnepi beszédét, ama központi gondolat körül mozogva, hogy „boldog nép az, amely meghallja a harangnak hívó szavát.” Az ünnepi beszéd elhangzása után Vadai Béla helybeli lelkész találó bibliai kép keretében ismertette a harangbeszerzés történetét, kiemelve azt, hogy e mai közömbös korban ragyogó példaként állhat a gyülekezet egyik buzgó tagjának és presbiterének a kegyesadománya, aki egymaga öntette meg egyházközségünknek 55 ezer Lei költséggel. 242 kgr. sulyu s érces szavu harangot. Ezen s Kovács Anna és Barabás Margit éneke után Kádár Miklós pusztai lakos lelkész egy újszülött fiúgyermeket részesített kereszttségben. A délutáni Isteniszteleten Arday Aladár gyantai lelkész mondott építő hatású beszédet a szép számú gyülekezet előtt. Utánna Karakas István helybeli énekvezér művészes hegedűjátéka következett, Kocsiss Mária megértő kísérete mellett. Este fénye-

sen sikerült műsoros estély volt hatalmas közönség előtt. Az énekharos szereplése után Arday Aladár szavalt a nagy drámai erővel Váradai Antal: „Utolsó sor” című költeményét. A nagy tetszést aratott szavalt után Kocsiss Mária művészes zongora játéka következett. Ez után Kiss Béla mezőtelegrdi kántor egy tréfás magánjelenet humoros előadásával keltett vidám hangulatot. Majd Vadai Béla Váraditól: „Petőfi a Hortobágyon” című melodramát adta elő Kocsiss Mária zongora kísérete mellett, nagy tetszést aratva. Humoros hangulatot keltett a „Zsiros kliens” egy felvonású vígjáték sikerült előadása, melyet Kulcsár László, Szilágyi Juczi s különösen Balogh István helybeli szereplők adtak elő nagy sikerrel. Kiemelkedő pontja volt a műsornak. Hoscieslávsky Kázmér énekszáma, aki hatalmas, tisztá bariton hangjával Petőfi dalokat adott elő Kocsiss Mária zongora kíséretével. Az egész ünnepnapnak a fénye, melege és gazdag tartalma hisszük sokáig mély nyomokat fog hagyni a szivekben!

MEZŐGAZDASÁG.

Miért hull el a kiscgazdánál évről-évre a baromfi?

Aki a baromfitenyésztést, mint a mezőgazdálkodás egyik termelési ágát figyeli, rájön, hogy ez a termelési ág talán 95%-ban a kiscgazdák kezén van s csak mintegy 5%-a az a termelésnek, ami nagy gazdaságokban folyik. Elmondhatjuk, hogy baromfitenyésztést majdnem csak a kiscgazdák üznek. A kiscgazdánál pedig ezzel a termelési ággal kizárólag a háziasszony foglalkozik azért, mert a magyar gazda nem tartja magához illőnek, sőt kicsinyes, lealacsonyító foglalkozásnak minősíti azt s nem tartja érdemesnek, hogy ezzel foglalkozzék. Alig hiszem, hogy sokan láttak volna magyar gazdát, ki egy kottlót a fészekről leemelt volna, vagy megetett volna. Még azt is röstelli, hogy a kész baromfiárut a piacra vigye.

Mindezeket nem tette és nem teszi a magyar gazda, mert szerínie ez az *asszony dolga*. Amit tehát a baromfitenyésztés terén látunk, az egyedül és kizárólag a magyar háziasszonyok érdeme.

Az alábbiakban lássuk éppen azt, minő hibákat, mulasztásokat követ el a gazdák legnagyobb része a baromfitenyésztés terén s miért nem tudja ezt az állattenyésztési ágat sokkal jövedelmezőbbé tenni?

Az alaphiba abban keresendő, hogy a gazda ezzel nem szeret bajlódni, mert mint mondja, az az *asszony dolga*.

A magyar gazdaasszonyok szeretik is ezt a foglalkozást s mindenik igyekszik a tenyésztésnél legalább számban túlnenni legalább is a szomszédon, vagy a jóismerősön. Ilyen körülmények között azonban *állattenyésztésről* szó sem lehet, legfeljebb csak *állattartásról*. A tenyésztő ugyanis határozott célt tűz maga elé s állandóan kutatja, hogy kiüzött célját miképpen érheti el legbiztosabban; a cél felé törekvő útjában milyen akadályai merülnek fel s ezeket hogy tudja legbiztosabban elhárítani?

Ezt a határozott célkitűzést nem látjuk egyetlen magyar kiscgazdánál sem s így ők valamennyien csak baromfitartók és nem tenyésztők. Nagyon helyesen mondja Winkler neves baromfitenyésztési szakértőnk, éppen a magyar gazdákra célozva, hogy aki nem ismeri és nincs tisztában azzal, mit akar a baromfitenyésztésével elérni, nem ismeri a tenyésztési elveket, melyekkel a tenyésztés termelőképességét fokozhatja, az ideig-óráig fenttarthatja baromfiállományát, sőt tán sikereket is érhet el, de a hanyatlás, a pusztulás csakhamar be fog következni.

A fent említett alaphiba mellett a magyar gazdák tenyésztésének egyik legnagyobb hibája a nagymérvű *rokontenyésztés*, minek következtében az állomány biztosan elcsenevészedik, nem is hosszú idő alatt; a szervezet nemzedékről-nemzedékre gyengül, ellenállóképességét a betegségekkel szemben elveszíti s hajlamos lesz minden baj iránt. A gazdának állandóan kell vérfelrészítésről gondoskodnia, ha azt akarja, hogy állománya edzett, egészséges legyen.

PIAC.

Az ünnepek következtében sem a gabona piacon, sem az állatpiacon nem volt jelentősebb esemény.

A lapok karácsonyi számai általá-

„DOMBRIA” posztógyár

készít és elad, vagy mosott gyapjuval be-cserél elsőrangú tiszta gyapju valódi HOMESPUN uri és női divatszöveteket.

Cluj—Kolozsvár, Calea Decebal (volt Rudolf-út) 22. szám.

ban szomorú képet festenek az ország gazdasági helyzetéről. A jó termés hiába volt, a helytelen gazdasági politika egyformán sújta mind a gazdákat, mind az iparosokat.

Olvasunk olyan fejtegetéseket is, amelyek az jósolják, hogy az új évben megélnék a piac s mind a gabona, mind az állatárak emelkedni fognak. Ez természetesen nemcsak azt jelentené, hogy a gazdák sorsa megkönnyebbednék, hanem azt is, hogy az iparosok és kereskedők nagyobb forgalmat tudnának elérni.

IPARI ROVAT.

Az iparos mindennapi kenyeréért.

Minden halad a világon, épen csak iparosaink maradnak — tisztelget a kevés kivételnek — a régi, megcsontosodott nyomokon.

Ennek sok minden oka van. Első és legfontosabb ok: a szervezetenység s az ebből folyó önző, irigy, sőt — mondhatni — elenséges magatartás egymás között.

Az üres kamarának — bolond a gazdasszonya. Ezt a találó közmondást alkalmazhatjuk iparosaink állandóan meddő, eredménytelen küzdelmeire is.

Külön-külön szegények, sőt erőtelenekek vagyunk arra, hogy a világpiac versenyét kiálthassuk. Pedig ma nem a szomszéd, nem a velünk egy helységben lakó pályatársunk a versenytársunk, hanem az egész világpiac termelése. Ehhez kell igazodnia minden iparostársunknak, ha élni akar!

A kolozsvári ipartestület már ébredezni kezdett. Nyíltan kimondja, hogy a *közkormányzat is hibás, mert a kisipari cikkek behozatalát megkönnyíti, a nyersanyag szállítását nehezíti s a kisiparosokat elbírhatlan adókkal terheli.*

Ennek aztán az a következménye, hogy iparosaink nem tudnak lépést tartani a világpiaci követelményeivel.

A nevezett ipartestület megállapítja, hogy a *kézműipar mindenágon vissza van fejlődve és ezért minden szakmát fejleszteni kell.*

Ezt pedig csak úgy lehetne elérni, ha a kormány állami támogatással a szakmájukban már eddig is kiváló iparosokat küldene ki külföldre azon kötelezettséggel, hogy visszatérük után, iparostársaik számára tanfolyamot tartanak.

Az állami ösztöndíjjal kiküldendő iparosokat — természetesen — mindenütt a saját szakmájukbeli iparosok jelölnék ki.

Ehhez hasonló módon kell tanfolyamokat tartani az iparos-segédék részére is, még pedig államköltségen.

A tanoncnevelést és oktatást, arra hivatott szakbizottság ellenőrzése alá kívánja tenni.

Nagyon helyes, okos gondolat. Az ipar fejlesztésére állandóan szükség van.

Azonban mi nem kezdünk, hanem ott, hol a mindennapi kenyérünkön gondoskodhatnánk.

És pedig: az ipartestületek keretén belül, szakmák szerint következni kell. Minden egyes iparos a szakcsoportjában jegyezzen egy-két 50—50 leus részvényt és ezzel legyen tagja a *Gazdasági és Ipari Hitelszövetkezet*-nek. Ha ily Szövetkezet nincs, azonnal meg kell alakítani.

Az így alakult szakcsoportok a Hitelszövetkezetnél — bizonyos összegig — folyószámlát nyithatnak.

Közös anyagbeszerzés, közös áru-raktár beállítása révén, elkerülhetik azt a túlköltséges, időpazarló szerkesztéseket, amelyeket most az országos vásárok látogatására fordítanak — eredménytelenül.

Nem volna szabad egyetlen iparosnak sem vásárookra járni és a folytonos műhelyi munkásságával *értékesebb* idejét, ily sokszor meddő, sőt káros kiruccanásokra fordítani.

Elvégeznék a vásárookra utazást minden szakcsoportnál egy ügyes kereskedő, ki a készáruraktárt is kezelhetné...

Sok ilyen probléma kínálkozik megfontolásra cseréljük ki a Magyar Nép hasábjain gondolatainkat!

(Székelyudvarhely.)

Betegh Pál.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. dec. hó 27-én.

1 dollár — —	=	190—191	lel
1 font sterling	=	928—929	"
1 svájci frank	=	37—37.10	"
1. irancia frank	=	7.65—7.75	"
1 arany márka	=	45.50—45.60	"
1 lira — —	=	8.60—8.70	"
1 cseh korona	=	5.65—5.67	"
1 dinár — —	=	3.35—3.40	"
1 osztr. shilling	=	27—27.10	"
370—372 magyar kor.	=	1	"

Köhögnél, hurutnál, tüdőgyengeségnél

enyhülést és gyógyulást, étvágyat és erőt hoz a

SIROMALT,

melynek gyógyanyagalt a világ legelső és legkifünőbb orvosai rendelik.

Minden gyógyszerárban kapható.

Kérjen oktató füzetet, tüdőgyengeségben szenvedők számára.

„Gea“-Prayer Laboratoriumtól Timisoara.

Minden magyar ember olvassa

az UJSÁG-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 900 lel, fél évre 460 lel, negyed évre 240 lel. Egyes szám ára 4 lel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

A „Magyar Nép“-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

MULATTATÓ

Új évre.

Újra itt az új év, eljött a nap megint,
A mikor a lélek a jövőbe tekint
S ott a hol összeér a vég meg a kezdet
Kétes sejtelmében vagy örül, vagy reszket.
Tépelődik mit rejt a jövőnek méhe?
Az örömnnek jön-é, vagy a bűnnek éve?
Múltak tanuságán csüggedjek-é? Nem én.
Küszöbödön újév, erőt ad a remény.

Szálljatok reményim, szép fehér galambok,
Véletek a lelkem örömes kalandoz,
Közületek — tudom — sok lehull megölvé,
Le-lecsapván rátok a csalódás ölyve
Ám mégsegit, hiszem, a mennyei jószág,
S úgy tér meg egynéhány, mint drága valóság.
Az én szívem szerény, vágya soh'se volt sok,
Szeretteim között, ott vagyok én boldog.

Éltem rögs útján virágokat természet,
Szép szerető nőcském, meg egy bájós gyermek.
Az arcomról borút mosolygásuk űz el
S kárpótól a gondért nyájas, enyhe tűzhely.
Olykor jó a múza észrevétlen, halkan
S kiárad a lelkem szivreható dalban.
Maradjon meg nékem ez a kedves család
És zenghessem lantom igénytelen dalát.

Ölhelhessem drága, aranyos kis nőmet
S büszkén lássam, fiam lelke miként nő meg.
Dolgozhassem értük, mint dolgoztam előbb,
Adjon hozzá az ég jó kedvet és erőt.
És az úr áldása legyen rajta főleg!
Ime új esztendő, ezt kérem én tőled.
Es ha nékem emnyit valóságga tennél,
Istenemre mondom, boldog új év lennél.

Mares Ödön.

A rátoni lúd.

Ezt a Rátont ne keressétek a térképen, mert vagy van rajta, vagy se. Kicsi falucska nagyon s arról nevezetes, hogy a Mária Terézia királyasszony ideje óta nem történt benne semmi nevezetes.

Akkor is csak az történt, hogy a Garam folyó tengernek álmódta magát s elnyelte Rátont mindenestől. Az emberek ugyan idejében fölszaladtak előle a Csikom tetejére, de a vagyunkájokat mind elvitte a víz. Nem maradt egy istenadta lúdnál egyébük szegény rátoniaknak.

Nagy inségük hírét meghallotta a királyasszony is. A szíve mindjárt megesett rajtuk, sebtén maga elé parancsolta az Iródiákját:

— Fiam, diák, írj valami szép vigasztaló levelet azoknak a földönfutó rátoniaknak. Száz aranyat is tegyetek bele a jó szó mellé.

Szót fogadott a diák, megírta a levelet szépen, beleírta a száz aranyat is, azzal elvitte a kamaráshoz:

— Huszonöt arany jár nekem a levélíráért; hetvenötöt tétessen kelmed a levélbe.

Kapja a levelet a kamarás, viszi a kincstartóhoz: Huszonöt arany jár a fáradságomért; ötvenet helyezzen kelmed a levélbe.

A kincstartó nem szólt semmit, hanem beletett a levélbe huszonöt aranyat s szalajtotta véle az inasát az udvari futárhoz:

Az inas tudta, mi az illendőség s a huszonöt aranyból nem vett el csak huszat, a többi lelkiismeretesen átszolgáltatta a futárnak. Még azt is a lelkére kötötte, hogy menjen sebes nyargalvást, éhen ne veszzenek azok a szegény rátoniak.

Mivel azonban Ráton nem macskaugrás Béss városához, kilyukadt a királyasszony levele az uton s az öt arany belehullott a futár tarsolyába. Az pedig nagyon szégyelte volna üresen átadni a levelet a rátoniaknak, azért belecsusztatott egy vadonatéz rézkrajcárt. Utóvégre azon is csak úgy rajta van a királyasszony képe, mint az aranyforinton.

Az ám, de azért mégis nagyon elképedtek a jámbor rátoniak, mikor a bírójuk felolvasta a levelet és kirázogatta a boritékját.

— Hát a száz arany? — kérdezték a futárt.

— Micsoda száz arany?

— Amelyik a levélben meg van írva.

— Hát akkor benne van, ha bele van írva.

De nem jutott ábból ide egy vörös krajcárnál egyéb.

— Jaj, atyámfiai, ilyen a természete a bécsi arany-nak, — nyargalt el nevetve a bec-ületes futár.

A rátoniaknak nem volt ugyan nevetethnéjük, de azért úgy megéjlenezték a királyasszonyt, hogy zengett bele a Csikom bérc.

— Nem ér ez semmit, legyintett a bíró, — mert nem halatszík föl Bécsbe. Már pedig a királyasszony nagy jóakarátát illendő volna megköszönni. Azt javalnám, felebarátaim, adjuk neki az utolsó rátoni ludat.

Az okos szót mindenki helyben hagyta, de követnek senki sem ajánkozott. Ész kell oda, nem is kicsi, az pedig hol találkozik ezen a szegény Rátonon?

— Van itt ész, hamar kész! ajánlotta magát a rátoni kisbíró.

Mit volt mit tenni, nem volt kibén válogatni, a rátoniak föltarisznyálták a kisbírójukat s utnak indították a ludacskával nagy aggodalmaskodás közt.

— Sose féltsenek, — terelgette az ajándékot a falu futárja — nem eszi meg a lúd a rátoni kisbíró.

Hát hiszen addig nem is volt semmi baj, míg a tarisznyában tartott. Ha ludacska megállt legelészni, a kisbíró is megállt abrakolni. Hanem ahogy a tarisznya apadni kezdett, a kisbírónak is megfogytakozott a jó kedve. Meg-megriasztotta a legelő jószágot.

— Nem jó lesz ez így, ludacskám. Ugy nézem én, gyalogszerrel sose érünk Bécsbe. Jobb lesz az, ha én tégedet a hónom alá foglak.

A ludacska ebbe is belenyugodott s csak este felé találta magát elgáogni. Azt is vesztére tette, mert a kisbíró haragosan dobta le a földre.

— Ohó, ludacskám, neked nagyon a fejedbe száll a dicsőség. No hát, azért is sülve adlak át a királyasszonynak.

S mire a nap tüzet rakott az alkonyati felhőkben, a rátoni kisbíró is tüzet rakott az erdőszélben. Persze mire a ludacska megsült szép pirosra, mint a rózsza, akkorra igen elálmosodott őkegyelme s csak másnap

reggel vette észre, hogy álmában megette az egyik combját a ludacskának.

— Ejnye, ejnye, de csak csunya is az egycombu ludacska, — mondta elszomorodva s lekanyarította a a másik combját is.

Hát az lett biz ebből, hogy mire fölért Bécsbe, akkorra csak a mellecsontja maradt meg a ludacskának, lekapargatva szép tisztára a fanyelübicskával. Azt azután nagy alázatosan nyújtotta át a királyasszonynak, mint Ráton ajándékát.

— Micsoda ez, jó ember? — kérdezte boszusan a királyasszony.

Ez a rátoni lúd, — modta hajlongva a kisbiró. — Lúdnak indult el Rátonból, csoninak érkezett meg Bécsbe.

— Furcsa természete van a rátoni lúdnak, — mosolyodott el a királyasszony.

— Akár a föltséged ajándékának, — hunyorított egyet a rátoni követ. — Az is aranynak indult el Bécsből, réznek érkezett Rátonba.

Olyan nevetett a királyasszony, hogy belecsendült a füle az egész udvarnak, az íródiáktól a futárig. A rátoni kisbiró pedig olyan tarisznya arannyal tért haza a falujába, hogy még ma is volna belőle, ha el nem fogyott volna.

A sok szép arany persze elfogyott, hanem a rézkarcár még most is megvan. Üveg alatt mutogatják a rátoni faluházán. Aki nekem el nem hiszi, nézze meg a maga két szemével.

Móra Ferenc.

Apróságok — Adomák

A negyedik király.

Egy régi történet azt mondja, hogy a három királyon kívül még egy negyedik is elindult napkeletről, hogy fölkeresse a kis Jézust. Artabánnak hívták a negyedik királyt és ő is csak aranyat vitt magával. Azonban utközben éhez, nyomorgó, szegény, beteg emberekkel találkozott és megszánva őket úgy elosztogatta közöttük az aranyait, hogy amikor Bethlehemhez közeledett már nem volt semmije. Nagyon elszomorodott, hogy üres kézzel hogyan keresse fel a kis Jézust, de álmában megjelent előtte Jézuska és így szólt hozzá:

— Ne szomorkodj Artabán, mert én mondom neked, te vagy az, aki engem igazán feltalált...

Jótett és hála.

Egyszer a jó Isten az erényeket tanácskozássra hívta a földről föl az égbe. A meghívottak között volt az igazságosság, őszinteség, irgalmaság, hit, jóság stb. A többek között volt kettő, akik még nem látták és nem ismerték egymást. Egymáshoz közeledtek, hogy bemutatkozzanak.

— Én a jótett vagyok — mondá az egyik.

— Én a hála — felelé a másik.

— Hogyan, ti még nem ismeritek egymást? — kérde a jó Isten.

— Nem Uram — felelé a két ismeretlen, — mert a földön még nem találkoztunk soha.

A földmives és a hitetlen.

Egy tudós azok közül, akik olyan tudósoknak tartják magukat, hogy már a jó Istenben sem hisznek, találkozott egy földmivessel. Egymásközött erről arról beszélgetve, a földmives megemlékezett a jó Istenről is, aki minket segít és nekünk termést ad. A tudós erre azt felelte, hogy ő nem hisz az Istenben és szívét úgy tartja, mint egy fehér és tiszta papirlapot s nem fogja soha megengedni, hogy babonás hittelt írják tele. A földmives reánézett és nevetve szólt:

— Vigyázzon, Uram, nehogy az ördög tegye a legelső aláírást a szívének papírjára.

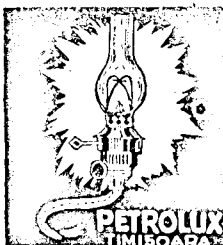
A földmives feleletét nem tudta többé elfeledni a tudós és addig töprengett, amíg hozzáfogott a Szentírás tanulmányozásához s eközben a legvallásosabb ember lett.

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanis bélyeges válaszbortéccal ellátva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 Lea.)

Gy. I. Dész. A feleség vagyona a férj személyes adósságáért általában nem foglalható le. Az ingatlan vagyona nem is vezethető végrehajtás, mert a telekkönyvi hatóság az elrendelt végrehajtást, ha az ingatlan fizetésre el nem marasztalt személyiség áll, nem fogantatosíthatja, hanem feljegyzés nélkül elutasítja a netán kibocsátott megkeresést. Az ingó vagyon tekintetében kissé kényesebb a kérdés, mert a férj tekintetében a családban főszereplőnek, a közös háztartásban létel alatt a lakásban talált ingók a férj tulajdonának tekintetnek és adósságáért rendszerint — a nő külön rendeltetésére szolgáló ingók kivételével — le is foglalhatók. A foglalással szemben a nő u. n. igénykereset útján kérheti a bírót zár alá vett tulajdonal föloldását. Ez az igénykereset a végrehajtást fogantató eljárásnál nyújtandó be, a foglalástól számított 15 nap alatt és csatolandó hozzá a végrehajtásról felvett jegyzőkönyv hiteles másolata, továbbá előterjesztendő benne a nő tulajdona igazolására szolgáló bizonyítékok, illetőleg megnevezendő a tanúk és megjelölendő egyéb bizonyítékok (okiratok) is. Az igénykereset feleit a járásbírószék szóbeli tárgyalás után határozza. A tárgyalás elmulasztása miatt igazolásnak, vagy ellenmondásnak nincs helye.

S. T. Bodola. A Minerva átvette a Helvétia életbiztosítási állományát. Ön azon-

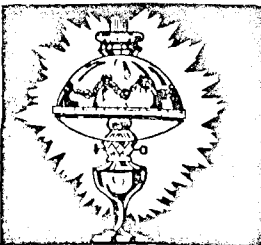
„Petrolux“ a csodalámpa

Bármely lámpába becsavarható, a legsilányabb belföldi petroleummal is jól ég, 90 gyertyafényt ad, 15 óra alatt fogyaszt 1 liter petroleumot.

Csakis „PETROLUX“ égőt vásároljon! Óvakodjon értéktelen utánzatoktól! Kérjen ingyen árjegyzéket!

„PETROLUX“, TIMIȘOARA, BEM-UTCA 30

Égő ára felszerelve, franko utánvétellel 750 — 1el. Asztali lámpa ára 1500 — 1el.

Óvakodjon értéktelen utánzatoktól. — Csakis igazolt képviselőnkől, vagy közvetlenül fenti cégünkől vásároljon. — A karácsonyi és újévi szezonban mérsékelt áron árusítunk.

ban a Magyar Életnél van biztosítva s így csak ellene léphet fel, mert a Minerva nincs összekötöttségben ezzel az intézettel.

Tintafolt eltávolítása. A legtöbb tintafolt eltávolítására ajánljuk hígabb chlormészoldatokat használatát (1 rész chlormész, 2 rész víz). Evvel az oldattal dörzsöljük és mossuk a foltot. Végezetül a folt helyét vízzel hígított ecetes-szencslával, vagy bor-ecettel dörzsöljük ki, újból kimoszuk vízzel s ez utóbbi feleslegét száraz lútospapírral távolítjuk el. Színes szöveteken tegyünk előbb próbát, nem változtatja-e meg a chlormészoldat a szövetet.

Szönyegek tisztítása. A szőnyeg tisztítására porolt szőnyeget lekeféljük a szőnyeg tisztára lesepert, letörölt padlóra, a szőnyeg felerészében ecettel kevert vízzel egyenlően letöröljük. Szivacsot mártunk ebbe az oldatba, mely teljesen kivesszi a szőnyeget a port, piszkot. Azután tisztá, száraz ruhával egyformán ledörzsöljük.

**K. A. Hízó sertések lábait a rendszerint a dísznóól kemény talajon a következ-
ménye, de esetenként lehet más oka is, amit a betegek vizsgálata után csak fel-
téltelezni lehet. Szakértői véleményeket a hely-
színen: Innen csak ezt a tanácsot adhat-
juk.**

B. F. Facsád. A múlt heti számunkban a tehenére vonatkozó tanácsot szakértőnk természetesen úgy értelmezte, hogy az esetleges eladási csupán a törvényes formák figyelembevételével szabad eszközölnie.

**Ha tandcskérő levelére sokáig nem kap választ, szíveskedjék kérdését — most már 10 L. nélkül — másodsor is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiad-
hassuk, miután az első nem adott választ.**

SZERKESZTŐI VEZETÉK.

A naptár expedíciójunk december 15-én megkezdődött s az első számunk január 15-ig befejeződött. Azok, akik f. év. december 31-ig rendezték előfizetésüket, azok minden kérdés nélkül, díj nélkül megkapják a naptárt. Kérjük az előfizetőinket, hogy ne felejtsek eltenked-
jenek, mert a január 15-ig átadott feltétlenül megkapják, ha arra illetékesek.

Azon előfizetőink, akik 1923, 1924 és 1925 évekre hátrálékban vannak s dacára hogy többször felszólítottuk, mégsem rendezték előfizetésüket, ezeket legkésőbb 1927 január 1-ig töröljük s az új évben már egy sem fog ezek közül lapot kapni.

M. L. Bihar, Cs. P. Déva, P. A., Sz. A., J. J. Jegenye, H. J. K. J., Cs. M., R. F. Lippa, id. H. J. Nagymajtény, A. A. Csekefalva, K. G. Ozsdola, K. J. Buzlász, R. Gy. Brassó, N. Gy. Patóháza, Sz. L. Érselénd, M. J. Nyárádszentbenedek, K. S. Mészárosfalva, K. A. és F. F. Csikbánkfalva, E. S. Resicza, K. J. Gátalja, B. J. Marosugra, S. E. Geges, K. Gy., D. F. és D. F. Csikszentdomokos, N. M. Rugonfalva, M. I. Józsefszállás, Gy. Á. Barót, K. I. Szászrégen, N. J. Székudvar, M. Párt Erzsébetváros, Sz. I. Ernye, B. F. és K. J. Marczliháza, D. R. Nagyszeben, Cs. J. Nyujtód, J. M. Székelyszentérsébet, A. J. és Cs.

I. Fotosmartonos, K. J. Vetés, D. S. Árapatak, T. J. Nagyalambfalva, F. L. Deményháza, M. A. Medgyes, Sz. F. Marglta, Cs. J. Sz. udvarhely, Ó. J. Pócsfalva, M. A. J. Magyarzd, N. J. Érsemlyén.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, halánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

G. B. Szöketalva. Rendben 1926 végéig. Köszönet és üdvözet. — R. Sz. K. Albs. Az 50 lejt bejött, a lap megindítva. — G. L. Somkerék, 1927 XII. 31-ig fizetendő 210 lejt. — L. J. Nagyszeben. 1926 XII. 31-ig fizetendő 90 lejt. — Cs. F. Homoródszentmárton. A levélben jelzett pénz nem érkezett meg, továbbá kimondott tejjgazdasági lapról nem tudunk, ellenben ajánlhatjuk, mint általános gazdasági újságot, az „Erdélyi Gazda”-t (Kolozsvár, Str. A. Mureşan 10.). — M. E. Futásfalva. Kérjük értesítését, hogy kinek szüntessük be a lapot, mert lev. lapján ezt nem tudtuk megállapítani. — B. J. Hídalmás. A magyarlónai árvizkárosultak részére beküldött 100 lejt köszönettel nyugtázzuk. — K. D. Mádéfalva. A beküldött 200 lejt a magyarlónai árvizkárosultak részére köszönettel vittük s megfelelő helyre továbbítottuk. — M. B. Szászrégen. A gazdasági apróhirdetést Künnle József, Sepsiszentgyörgy adta fel. — R. F. né Marosgalonya. Ha 1927. évi előfizetését legkésőbb január 15-ig beküldi, az előfizetés nem számítjuk magasabban, mint 160 lejt, még abban az esetben sem, ha a lap ára év közben felemelkedne. — A. A. Kisratos. Rendben 1926 XII. 31-ig. 1927. évre átmegy 20 lejt. — P. G. Pusztatelek. 1927 XII. 31-ig fizetendő 420 lejt. — K. I. Nagysármás. 130 lejt bejött, rendben 1927 III. 1-ig. — A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: L. A. és K. I. Ozsdola, 260 lejt, S. T. Bodola 160 lejt (rendben 1926 dec. 31-ig), B. S. Bacsi 240 lejt, V. Zs. Petrozsény 170 lejt, P. S. Maroskeresztur 640 lejt, B. M. Gyergyószentmiklós 165 lejt, G. J. Sorostély 600 lejt, K. G. Tótt 400 lejt, V. R. Désfalva 200 lejt, M. J. Szentdemeter 120 lejt javára írva, B. J. Hídalmás 260 lejt. — Előfizetési lejáratok: B. P. Apácza, B. Á. Józseffalva, özv. B. K. né Szelecske, K. Zs. Kraszna, Sz. I. Kraszna, B. A. Székelyderzs, id. P. L. Börvely, J. A. Várásfenes, F. K. Kolozspata, K. K. Lisznyó, P. I. Székelykövesd. Előfizetéseik rendben 1926 XII. 31-ig.

Apróhirdetések.

Intelligens 25 éves fiatalember szórakozás céljából levelezne intelligens, vidéki leánnyal. Levelét e lap kiadóhivatala továbbít „természetimádó” jelgél.

Egy cserépvető, egy cseréphordó és egy sárcsínáló kerestetik. A megkeresések Kusztos Ferenc cserépvetőhöz intézendők, Atd—Etéd, Jud. Odorhelu.

Keresek megvételre kisebb, jó karban levő tejjelező (alfa separator) és vajköpülő gépet. Sárgatanyal-gazdaság, posta Cojocna.

Egy béhebeli kevéssé használt harmonium, két térdregliszteres és hat változatos eladó. Cím: Vavrinszky József, Hatmeag u. p. Sercál, jud. Fágáras.

Cípészakozaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

Miért vesz mindenki

DIANA

sós borszeszt

?

Mert tartalmaz: Mentholt, bor-
párlatot, aethert, alkoholt.

Mert hatása: fájdalomcsillapító, hűsítő, külsőleg, belsőleg erősítő.

Mert minden sportembernek nélkülözhetetlen.

Mert derékfájást, szaggyatást elmulaszt.

Mert hűlési bántalmaknál mindig segít.

Mert edzi a testet és izmokat.

Mert cseppenként bevéve legjobb görcsök megszüntetésére.

Mert masszírozásnál legjobban bevált.

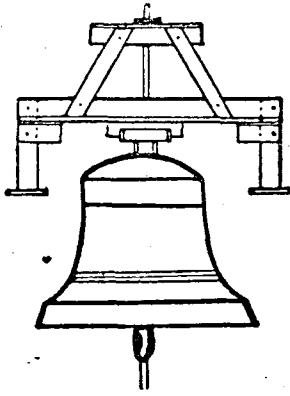
Mert a rheumatikus és csúszos fájdalmakat enyhíti.

Mert gyomorgörcsnél csillapítólag hat.

Mert első segítség a házban.

Mert olcsó.

Mindenütt kapható!

HARANGOK

kiválóan erős, garantált szép csendű és előre megállapított hanggal, legkedvezőbb feltételekkel

KLEIN OSZKÁR K.

Cugir (Kudzsir) Jud. Hunedoara harangöntődjében készülnek.

30 évi jótállás. — A cég veszélyére bérmentesen szállítva. Számtalan elismerő nyilatkozat. Kérjen árajánlatot.

Gróf Teleki Arvéd

„Növényeink

Hasznáról“

nagy, illusztrált műve megjelent. Szerzőnél: Cluj, Dorobanji or 118. Franko kapható 282 leies postautalványon megrendelve.

Bolti ára 360 Lei.

Az egészség a legnagyobb kincs.

Dr. PÁTER-féle

Arteriosklerózis elleni tea

Gyomor-tea

Röhögés elleni tea

Köszvény és rheuma elleni tea

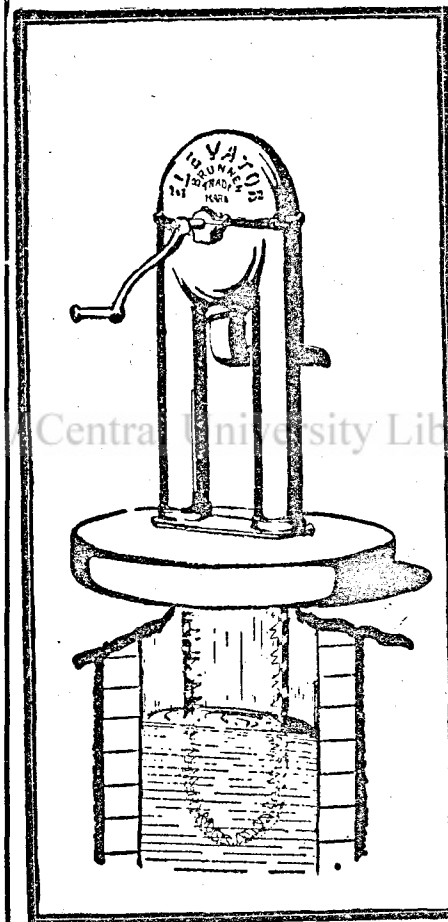
Epekő tea

Tüdő tea

Hashajtó tea

Idegesség elleni tea

A Dr. Páter féle gyógyteák minden gyógyszerárban és drogériában kaphatók. Postai szétküldés utánvétel mellett a „Csillag“ gyógyszerár (Brassó, Hosszu-u. 14.) központi raktára által. Kérje levelezőlapon a Dr. Páter tanár új gyógyteáiról szóló tájékoztató füzet díjtalan be küldését az Amphora Részvénytársaságtól Brassóban.

Több ezer darab üzemben! Bármilyen kútakna fölé könnyen föllállítható! —

Egészséges! Tiszta! Veszélytelen! Fagymentes! Gyermekek is kezelhetők! Minden része tartós! Sohasem kell javítani! Csupán fém alkatrészekből áll! Gummi, bőr, tömítés és szelep nincs! Semmi rozsdáz! A kútban semmiféle szerelésre nincs szükség! Bármel föllállíthatja! Óránkénti teljesítmény 20—30—40 hektoliter. Kérjen prospektust!

„ELEVATOR“

(volt „ZUHATAG“)

A mezőgazdák kútja!

Gyártja:

Farkas és Társa r.-t.

Budapest, VI., Lehel-utca 8. sz.

Románia részére egyetlen képviselője:

„FORMICO“

Pálmai Miksa

Timișoara—Temesvár, Józsefváros, Zrinyi-u. 13.

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatatalunkban.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK.

CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel: PETRES KÁLMÁN

kiadóhivatali igazgató